

FÁTIMA LUZ EPAZ

Sanktuarium Matki Boskiej Różańcowej
w Fatimie

Dyrektor: Ks. Carlos Cabecinhas

Kwartalnik

Rok 16

62

*Czas łaski i miłosierdzia: dziękczynienie
za pielgrzymowanie we wspólnocie Kościoła*

Przyjmowanie uchodźców jest powinnością chrześcijan / Ks. Carlos Cabecinhas

Międzynarodowa pielgrzymka rocznicowa, która odbywa się w Sanktuarium Fatimskim 12 i 13 sierpnia, tradycyjnie i w sposób szczególnie poświęcona jest emigrantom i uchodźcom.

Kwestia przyjmowania uchodźców i emigrantów jest od dłuższego czasu „tematem dnia” w wielu miejscach na świecie. Dostrzegamy przy tym wiele niepokojących sygnałów. To zatważające, że do tego stopnia przywykliśmy do codziennych doniesień o dramatach uchodźców i emigrantów, że stały się one dla nas zupełnie obojętne. Owa „dyktatura obojętności” prowadzi do powstawania uprzedzeń i nagromadzenia negatywnych osądów o ludziach, którzy do nas przybywają.

Jeszcze bardziej niepokoi, że niektóre argumenty wysuwane przeciwko przyjmowaniu emigrantów przedstawia się jako rzekomą chęć obrony chrześcijańskiej tożsamości Europy. Absurdem jest negowanie Ewangelii, by „bronić” kultury, która nazywa się chrześcijańską! Jedyną postawą zgodną z nakazami Ewangelii jest przyjmowanie i chronienie ludzi najsłabszych oraz pomoc w ich społecznej integracji.

Nie kwestionując w żadnym stopniu prawa, jakie przysługuje poszczególnym państwom w zakresie określania własnej polityki przyjmowania uchodźców, z najwyższą troską spoglądamy na propozycje penalizacji pomocy uchodźcom (którzy bez tej pomocy narażeni byłiby na pewną śmierć!), co ma obecnie miejsce w niektórych krajach.

Świadczenie życia pastuszków fatimskich – zawsze i z ogromną wrażliwością odpowiadających na potrzeby ludzi, którzy ich otaczali, wśród których żyli, z którymi się stykali – pokazuje nam, w jaki sposób powinniśmy reagować na te alarmujące sygnały. Silne doświadczenie spotkania z Bogiem (do którego dzieci przygotowywał najpierw Anioł, a potem Matka Boska) nie oddaliło widzających od zainteresowania drugim człowiekiem. Przeciwnie: kluczowa rola, jaką odgrywał w życiu pastuszków zajmował Bóg, zaowocowała autentyczną troską o bliźnich. Miłość do ludzi widzący wyrażali zarówno w formie duchowej (poprzez modlitwy i ofiary), jak i w konkretnych czynkach miłosierdzia oraz pomocy udzielanej najbardziej potrzebującym. Wezwanie do solidarności i jedności z bliźnimi jest więc bez wątpienia jednym z najważniejszych aspektów orędzia fatimskiego.

Jak powiedział papież Benedykt XVI, Fatima jest prawdziwą „szkołą miłości i służby braćiom”. To zobowiązuje nas do konkretnych postaw, bo braćmi, którzy dziś potrzebują naszej pomocy są także emigranci i uchodźcy.

Papież ogłasza maryjny temat ŚDM w Lizbonie

Sanktuarium Fatimskie z radością przyjmuje tę dobrą wiadomość / Carmo Rodeia

Pierwsza figura pielgrzymująca odwiedziła Panamę w czasie ŚDM 2019

Papież Franciszek poinformował, że tematem Światowych Dni Młodzieży w Lizbonie będzie werset z Ewangelii według św. Łukasza: „Maryja wstała i poszła z pośpiechem”.

„Koleje Światowe Dni Młodzieży odbędą się w Lizbonie w 2022 roku. Na tym etapie przygotowaliśmy do ogólnoswiatowej pielgrzymki młodych wybrałem temat «Maryja wstała i poszła z pośpiechem», ogłosił Ojciec Święty w Watykanie.

Podczas spotkania w Biurze Prasowym Sanktuarium Fatimskiego jego rektor ks. Carlos Cabecinhas powiedział, że to dobra wiadomość i wielkie wyzwanie: „Ogłoszenie maryjnego tematu ŚDM to dla nas nie tylko powód do zadowolenia, ale także odpowiedzialność i zobowiązanie, i to nie tylko podczas trwania spotkania młodych, ale także w całym procesie przygotowawczym”.

Kapłan przypomniał, że już podczas ostatniego Synodu poświęconego młodzieży w Kościele, Maryję przedstawiano nie tylko jako orędowniczkę, ale także jako wzór postępowania. Teraz ponownie jest Ona stawiana młodzieży za przykład postawy odsunięcia swoich potrzeb na drugi plan i wyjścia na spotkanie drugiemu człowiekowi.

Rektor po raz kolejny podkreślił, że w ciągu najbliższych trzech lat, które dzielą nas do ŚDM w Lizbonie, praca z młodzieżą będzie dla

Sanktuarium Fatimskiego ważnym duszpasterskim wyzwaniem.

„Jeszcze zanim poznaliśmy temat ŚDM, Rada Duszpasterska Sanktuarium (która zebrała się 13 czerwca) i Rada Narodowa Sanktuarium (na spotkaniu w dniu 17 czerwca) zatwierdziły priorytetowe działania dotyczące duszpasterstwa młodych w perspektywie Światowych Dni Młodzieży. Przyjęto też, że Maryja będzie przedstawiana młodym ludziom jako wzorzec postępowania”, powiedział ks. Carlos Cabecinhas.

Rektor potwierdził pełną otwartość na współpracę z Komisją Organizacyjną ŚDM, zarówno w okresie przygotowań, jak i podczas trwania spotkania, w tym także gotowość przygotowania własnego programu wydarzeń w Sanktuarium Fatimskim. „W każdej sytuacji Fatima ma swoje istotne miejsce w tym ogólnoswiatowym spotkaniu i przyjmie wszystkich, którzy zechcą tu przybyć”, powiedział ks. Cabecinhas.

Przypomnijmy, że Lizbonę ogłoszono stolicą katolickiej młodzieży i miejscem jej spotkania w 2022 r. na zakończenie Światowych Dni Młodzieży, które odbywały się od 22 do 27 stycznia 2019 r. w Mieście Panama.

Światowe Dni Młodzieży to największe wydarzenie organizowane przez Kościół katolicki.

Podczas Pielgrzymki Dzieci zachęcano najmłodszych, by „budowali kaplice w swoich domach”

Uroczystościom przewodniczył biskup pomocniczy diecezji Porto JE Armando Esteves Domingues / Cátia Filipe

Pielgrzymka Dzieci odbywa się od ponad czterdziestu lat i zawsze gromadzi w Sanktuarium Fatimskim dziesiątki tysięcy dzieci

10 czerwca Plac Modlitwy Sanktuarium Fatimskiego wypełniło 25 tysięcy małych pątników, uczestniczących w wielobarwnej Pielgrzymce Dzieci. Eucharystii przewodniczył biskup pomocniczy diecezji Porto JE Armando Esteves Domingues.

W roku, w którym przypada setna rocznica budowy Kaplicy Objawień, tematem pielgrzymki była prośba Matki Boskiej skierowana do pastuszków podczas objawienia w październiku 1917 r.: „Chcę, żeby zbudowano tu kaplicę”. Najważniejszym celem spotkania w miejscu, uważanym za „serce” Sanktuarium Fatimskiego, było wzbudzenie w dzieciach poczucia wdzięczności za dar pielgrzymowania w Kościele.

„Kiedy wchodzimy na ten plac, nie zatrzymujemy się przy wejściu do bazyliki... Instynktownie kierujemy się do Kaplicy Objawień, miejsca tak pełnego uroku, miejsca poświęconego Matce, miejsca, które – niczym matczyne łono – ofiarowuje nam bezpieczeństwo i spokój; tu życie nabiera jaśniejszych barw; tu Maryja, najczulsza Matka, nadaje sens naszym krokom, nawet tym najtrudniejszym i najbardziej bolesnym”, powiedział bp Armando.

Portugalski dostojnik przypomniał pielgrzymom, że Kaplicę Objawień wybudowano także po to, by „rodzili się tu nowi święci – tacy, jak pastuszkowie –, którzy nieustannie, także w swoim domu, pielęgnowali przyjaźń z Bogiem, pragnąc świata bez grzechu, bez wojen i podziałów”. I kontynuował: „Być może my także wyjdziemy stąd jako budowniczości... Aby być pielgrzymami przez życie, aby modlić się w naszych domach, zawsze będziemy potrzebowali takich wyjątkowych miejsc, jak ta Kaplica. Tak, jak o to prosiła Matka Boska: czynimy wszystko, aby zakątki modlitwy w naszych domach stawały się coraz piękniejsze; by były małymi kaplicami. Do tego nie potrzeba kamieni, dachówek ani żelaza. Wystarczy cze-

ry filary: nauka, przyjaźń, dzielenie się Ciałem i Krwią Jezusa w niewyczerpanej obfitości chleba i wina oraz modlitwa. To łatwe tu, w tym świętym miejscu... Ale pamiętajcie o nich zawsze, gdy będziecie wspominać tę piękną pielgrzymkę, którą odbyliście 100 lat po wybudowaniu w Cova da Iria Kaplicy Objawień”.

Jako zachętę do codziennej modlitwy, każdy mały pątnik otrzymał różaniec (model „Dąb z Sanktuarium Fatimskiego”). Dzieci poproszono również o udostępnianie na Instagramie zdjęć z pielgrzymki.

Na zakończenie uroczystości biskup diecezji Leirii-Fatimy kard. António Marto przemówił do ubranych w różnokolorowe czapeczki i koszulki dzieci, nazywając ich pielgrzymką do Sanktuarium Fatimskiego „spektaklem piękną” oraz „wyrazem synowskiej miłości do Matki

Boskiej”: „Przynieśliście tu ze sobą tak wiele wzruszeń, piękna i radości, które tylko wy jesteście w stanie nam ofiarować. Proszę was: módlcie się o pokój na świecie, w rodzinach i między narodami; módlcie się za chorych, za cierpiących, za osoby niepełnosprawne oraz za tych wszystkich, którzy żyją w samotności i opuszczeniu, za uwięzionych i uchodźców”.

W pielgrzymce uczestniczyło 25 tysięcy dzieci z większości portugalskich diecezji oraz 150 tysięcy pielgrzymów i 102 kapłanów.

Uroczystości w dniu 10 czerwca były tłumaczone na portugalski język migowy, a trzecią tajemnicę różańca odmawiało simultanicznie jedno dziecko mówiące i jedno głuchonieme.

Pielgrzymka Dzieci odbywa się od ponad czterdziestu lat i zawsze gromadzi w Sanktuarium Fatimskim dziesiątki tysięcy dzieci.

W przedstawieniu w bazylice Trójcy Przenajświętszej udział wzięli uczniowie ze szkoły św. Michała

Kardynał Antonio Tagle: Fatima to miejsce pokoju i spotkania różnych religii

Na placu św. Piotra w Rzymie papież Franciszek wspominał pierwsze objawienie Matki Boskiej Fatimskiej / Carmo Rodeia / Diogo Carvalho Alves

Kard. Luis Antonio Tagle: Maryja uczy nas, jak odnaleźć właściwą drogę

Międzynarodowej pielgrzymce rocznicowej w maju przewodniczył arcybiskup Manili kardynał Antonio Tagle. Filipiński dostojnik, pełniący funkcję przewodniczącego *Caritas Internacional*, mówił w Fatimie o orędziu pokoju oraz potrzebie spotkania ludzi i religii.

Podczas konferencji prasowej w Sanktuarium arcybiskup Tagle powiedział m.in.: „Fatima, jedno z najważniejszych międzynarodowych centrów pielgrzymkowych, odwiedzana jest nie tylko przez chrześcijan. Jest to miejsce, z którego płynie orędzie uniwersalnego pokoju i jeden z potencjalnych ośrodków dialogu międzyreligijnego oraz międzykulturowego”. W dalszej części wypowiedzi mówca opisał dwie płaszczyzny możliwego dialogu. Pierwsza, mniej formalna, miałaby być skierowana do osób, które nie są chrześcijanami, aby – przybywając tu i poznając Fatimę – obudzić w nich pragnienie poznania religii chrześcijańskiej. Druga, bardziej formalna płaszczyzna dialogu dotyczyłaby udostępniania miejsca osobom, które poczuły już powołanie do poznawania naszej wiary i mógłby tu wyjaśniać wątpliwości oraz pogłębiać wiedzę dotyczącą chrześcijaństwa.

Zapytany o intencje, z jakimi przybył do Fatimy, kardynał Tagle ze wzruszeniem opowiadał, że (oprócz różnych intencji osobistych) w Cova da Iria modlił się szczególnie „o powszechne nawrócenie i o to, by każdy człowiek był traktowany jak istota ludzka, a nie jak przedmiot”. Przewodniczący *Caritas Internacional* wyraził przy tym głębokie zaniepokojenie faktem, że w wielu krajach, w których toczą się konflikty zbrojne, zaprzestaje się dostarczania pomocy humanitarnej

lub bardzo ją ogranicza, a pozwala się na dostawę broni.

Podczas Mszy św., która rozpoczęła się w nocy z 12 na 13 maja po procesji ze świecami, filipiński dostojnik zachęcał pielgrzymów, aby podążali za naukami Jezusa: „Ufamy «pastorzom z tego świata», powierzamy się ich opiece, ale wielu z nich porzuca nas, gdy tylko ich osobiste interesy i ich własne życie są zagrożone”. I dodał: „To On [Jezus] prowadzi nas do życia wiecznego! Nie do jakiegoś miejsca, nie do jakiegoś stylu życia, ale do spotkania z Ojcem. Jedyną drogą do Ojca jest Dobry Pasterz. Słuchajmy Jezusa, patrzmy na Niego, kochajmy Go i podążajmy za Nim”.

W czasie Eucharystii odprawianej 13 maja kard. Luis Antonio Tagle nazwał Maryję „wzorem, który uczy nas, jak znaleźć drogę prawdziwego błogosławieństwa”. Przestrzegł również pielgrzymów przed niebezpieczeństwami, które w dzisiejszym świecie prowadzą do błędnego przekonania o „błogosławionym” życiu; są to pieniądze, mody, wpływy i dobra materialne. Wezwał też rodziców i osoby starsze do „poważnego potraktowania odpowiedzialności za wychowanie swoich dzieci w wierze”.

Na zakończenie kard. Antonio Tagle ponownie zaprosił pielgrzymów, „aby słuchali Bożego wezwania, bo prawdziwe błogosławieństwo przychodzi tylko poprzez wsłuchiwanie się w Jego Słowo i wypełnianie Jego woli”.

Na zakończenie międzynarodowej pielgrzymki rocznicowej przemówił biskup diecezji Leirii-Fatimy. Kardynał António Marto pogratulował zgromadzonym na uroczystości pielgrzymom radosnego świadectwa wiary, a swojemu filipińskiemu imiennikowi podziękował za obecność i pozostawione w Cova da Iria przesłanie. „Choć przybyliśmy tu z różnych szerokości geograficznych, doświadczamy poczucia wspólnoty – bycia jednym ludem, który wraz z Maryją pielgrzymuje na drodze nadziei i pokoju. Maryja pokazuje nam, że każdy z nas jest błogosławieństwem. Każdy z nas, ale także my wszyscy jako wspólnota, jesteśmy pobłogosławieni przez Boga darem Jego miłości, Jego czułości, Jego miłosierdzia, Jego światła, Jego pociechy i siły, jaką daje nam do odnawiania wiary”, powiedział portugalski hierarcha.

Papież Franciszek przyłączył się do obchodów pierwszego objawienia w Cova da Iria, wspominając Matkę Boską Fatimską w słowie skierowanym do tysięcy pielgrzymów, obecnych na watykańskim placu św. Piotra, podczas odmawianej w okresie wielkanocnym modlitwy *Regina Coeli*.

Filipiński dostojnik zachęcał pielgrzymów, aby podążali za naukami Jezusa

Biskup diecezji Viseu przekonywał pielgrzymów, że środkiem do budowania nowej ludzkości jest troska o bliźnich

Bp António Luciano dos Santos Costa po raz pierwszy przewodniczył międzynarodowej pielgrzymce rocznicowej w Cova da Iria / Carmo Rodeia / Diogo Carvalho Alves

Błogosławieństwo chorych jest jednym z najbardziej uroczystych momentów podczas międzynarodowych pielgrzymek rocznicowych

Podczas międzynarodowej pielgrzymki rocznicowej w czerwcu biskup diecezji Viseu JE António Luciano dos Santos Costa zachęcał pielgrzymów zgromadzonych w Fatimie, by – niczym pastuszkowie – czerpali ze „szkoły Maryi” i od Niej uczyli się, jak troszczyć się o bliźnich i budować nową ludzkość.

„Spoglądając dziś na świat, rozszarpywany przez niezliczone podziały... na tak wielu ludzi, którzy muszą opuścić swoje ojczyzny, przemierzać długą drogę, uciekać przed prześladowaniami, głodem, wojną, tragicznymi warunkami życia... chcemy widzieć w nich naszych braci! Pragniemy prosić Przenajświętszą Dziewicę Maryję, Panią z rękami nieustannie złożonymi do modlitwy, aby troszczyła się o nich z miłością i czułością Matki, która opiekuje się ludźmi «na tym leż padole»”, powiedział biskup.

W Eucharystii odprawianej na Placu Modlitwy w nocy z 12 na 13 czerwca uczestniczyło 65 grup z 19 krajów. W wygłoszonej podczas tej Mszy św. homilii bp António Luciano dos Santos Costa mówił o znaczeniu orędzia miłości, nadziei i pokoju, które sto lat temu Matka Boska przekazała pastuszkom w Fatimie. Portugalski dostojnik podkreślił, że przesłanie to „powinno być dla nas bodźcem do nieustannych poszukiwań”.

Biskup diecezji Viseu, który po raz pierwszy przewodniczył międzynarodowej pielgrzymce rocznicowej w Cova da Iria, podkreślał także, że „tylko naśladowując życie i cnoty Maryi możemy stawać się budowniczymi nowego świata”.

Podczas Mszy św. w dniu 13 czerwca bp António Luciano dos Santos Costa ponownie przywołał przykład Matki Boskiej i wezwania fatimskiego orędzia nawrócenia oraz zachęcał zgromadzonych wiernych do piel-

grzymowania i podejmowania misji ewangelizacji dla odnowy Kościoła.

Bp Santos Costa nazwał Fatimę „miejszem obecności światła Chrystusa Zmartwychwstałego, przyniesionego na świat przez Maryję”, a drogę wskazaną ludzkości przez Matkę Boską – „drogą nowego życia dla całego świata”.

Biskup Viseu mówił dalej: „Dzięki pielgrzymowaniu dotykamy nowej kultury słuchania i akceptacji, uczymy się gotowości do nawiązania relacji i poddania się woli Boga. Dlatego we współczesnym świecie pielgrzymka jest szansą na stawanie się lepszym chrześcijaninem (...); jednocześnie ta duchowa odnowa oraz spójne poczucie wolności, odpowiedzialności i auten-

tyczności powinny być misyjnym zobowiązaniem do bliskości z ubogimi, chorymi, doświadczającymi niesprawiedliwości oraz najsłabszymi członkami społeczeństwa”.

Podsumowując swoje wystąpienie przewodniczący pielgrzymce biskup przypomniał o wspólnotowym wymiarze orędzia fatimskiego: „Nawrócenie i przemiana życia powodowana działaniem łaski Bożej to nie tylko wydarzenie osobiste, ale również fakt społeczny, ponieważ dotyczy on ludów i narodów w ich dążeniu do radykalnej przemiany zła w dobro”.

Na zakończenie uroczystości ordynariusz diecezji Leirii-Fatimy pozdrowił pielgrzymów w różnych językach.

Bp António Luciano dos Santos Costa wskazał Matkę Boską jako przykład do naśladowania

Dramat prześladowanych chrześcijan jednym z ważnych tematów międzynarodowej pielgrzymki rocznicowej w lipcu

Bp Daniel Batalha Henriques prosił o modlitwę za chrześcijan cierpiących z powodu

wiary / Carmo Rodeia / Cátia Filipe

Bp Daniel Batalha Henriques nazwał się „pielgrzymem pośród pielgrzymów”

Inaugurując międzynarodową pielgrzymkę rocznicową w lipcu ordynariusz diecezji Leirii-Fatimy kardynał António Marto powiedział: „Pielgrzymka to coś znacznie więcej niż turystyka, sport czy przygoda! To podróż, którą się podejmuje, aby przebyć wewnętrzną drogę. To nie tylko podróż fizyczna – to wędrówka do najgłębszych zakątków duszy każdego z nas, to podążanie w głąb serca, gdzie spotykamy się z tajemnicą miłości Boga”. Kard. Marto nazwał pielgrzymowanie „silnym doświadczeniem duchowym, poszukiwaniem światła i prawdy, czystości serca i pojednania”.

Biskup pomocniczy Lizbony Daniel Batalha Henriques, który przewodniczył międzynarodowej pielgrzymce rocznicowej w lipcu, nazwał się „pielgrzymem pośród pielgrzymów”, świętują-

cych rocznicę trzeciego objawienia Matki Boskiej pastuszkom. „Być w Fatimie to zjednoczyć się z wami na modlitwie, niczym jedna wielka rodzina. I aż chce się krzyknąć: «Jak dobrze tu być!»”, powiedział biskup i podziękował Przenajświętszej Dziewicy Maryi za bezpieczną drogę, którą przywiodła pielgrzymów do Sanktuarium w Cova da Iria.

W homilii wygłoszonej podczas Mszy św. w nocy z 12 na 13 lipca bp Daniel Batalha Henriques zachęcał wiernych do odczytania trzeciej części tajemnicy fatimskiej w świetle prześladowań religijnych, które dotyczą obecnie wielu chrześcijan na całym świecie. Wskazując modlitwę jako najlepszy sposób otwarcia się na bliźniego, biskup z Lizbony prosił o wspólną modlitwę za cierpiących chrześcijan oraz przestrzegał przed

niebezpieczeństwami, jakie wynikają z milczenia i obojętności społeczeństw Zachodu wobec ich dramatu.

Bp Daniel Batalha Henriques zachęcał, aby do intencji, jakie każdy z obecnych przyniósł ze sobą do Cova da Iria, włączyć braterstwo i modlitwę za prześladowanych. „Bóg pociesza nie tylko nas! Dzięki nam Bóg może pocieszyć serce każdego strapionego człowieka”, apelował bp Henriques podczas Mszy św. międzynarodowej w dniu 13 lipca. Przypomnijmy, że lipcowa pielgrzymka rocznicowa upamiętnia trzecie objawienie, podczas którego – według relacji widzącej Łucji – Matka Boska prosiła pastuszków o modlitwę i pokutę w intencji nawrócenia i pokoju na świecie oraz ofiarowała swe Niepokalane Serce jako ucieczkę i drogę do Boga.

„Któż nie doświadczył już w życiu trudnych chwil, trosk i smutków?! Kto nie czuł, że jego serce ogarnia rozpacz i niepokój?! Taki jest ludzki los: nawet, gdy przeżywamy słodkie chwile spokoju, pamiętamy, że nie zawsze tak było. Dobrze wiemy, że czarna jak smoła zasłona może opaść, znienacka, na nasze życie i na życie naszych bliskich”, zakończył bp Henriques.

W lipcowych uroczystościach w Fatimie uczestniczyły 72 grupy pielgrzymów z: Portugalii, Hiszpanii, Francji, Włoch, Polski, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Belgii, Austrii, Węgier, Malty, Brazylii, Kolumbii, Stanów Zjednoczonych, Libanu, Wybrzeża Kości Słoniowej, Mauritiusa, Korei Południowej i Filipin. W Sanktuarium gościła też grupa około 100 członków załogi żaglowca szkolnego *Amerigo Vespucci*, należącego do włoskiej Marynarki Wojennej, którym towarzyszył kapelan statku ks. Pietro Folino Gallo.

Mszę św. międzynarodową w dniu 13 maja koncelebrowało 110 księży i 7 biskupów.

W lipcowych uroczystościach w Fatimie uczestniczyły 72 grupy pielgrzymkowe

Matka Boska Fatimska z Wiltz w Luksemburgu

Guilherme Lima, Paulo Santos i Sara Amaral (CNE)

Zdjęcia: Domingos Oliveira (RTL), Paulo Santos (CNE) i Paula Martins (AESA)

„Maryja obecna była w naszych modlitwach, także tych odmawianych na szczytach gór, w podziękowaniu za posiłek”

*Je vous salue, Marie pleine de grâce,
le Seigneur est avec toi,
Tu es bénie entre toutes les femmes et, Jésus,
le fruit de tes entrailles, est bene.*

*Heilige Maria, Mutter Gottes,
bitte für uns Sünder
jetzt und in der Stunde unseres Todes.
Amen.*

Pozdrowienie anielskie to modlitwa uniwersalna, a tu – w luksemburskim Wiltz – odmawiana, oczywiście, po francusku i po niemiecku.

Sanktuarium Matki Boskiej Fatimskiej w Wiltz na północny Luksemburga powstało jako realizacja obietnicy, jaką 74 lata temu złożyły Marie-Josée i Antonia Thill. Podczas II wojny światowej Wiltz zostało miano „miasta-męczennika”. W czasie niemieckiej okupacji zginęło tu wiele osób, a podczas bitwy o Ardeny (13 stycznia 1945 roku), leżąca dwadzieścia kilometrów od Bastogne w Belgii miejscowość, stała się epicentrum krwawej bitwy między Niemcami i aliantami. Wiltz groziły ewakuacja i zniszczenie. Kilkunastu mieszkańców, którzy schronili się w podziemiach pod prezbiterium miejscowego kościoła, uczyniło wówczas obietnicę, że jeśli miejscowość zostanie ocalona, zbudują tu sanktuarium poświęcone Matce Boskiej Fatimskiej.

30 maja, począwszy od roku 1968, przybywa tu wielka pielgrzymka Portugalczyków mieszkających w Wielkim Księstwie Luksemburga. W Wiltz rozbrzmiewa wówczas modlitwa Zdrowaś Maryjo po portugalsku na dwadzieścia tysięcy głosów... W tym roku pielgrzymkę Portugalczyków swą obecnością zaszczylił biskup Coimbrzy JE Virgílio do Nascimento Antunes.

Do Wiltz przyszło też czterech szczególnych pątników – skautów z Narodowego Korpusu Skautów. Nieśliśmy Betlejemskie Światło Pokoju, a celem tej pieszej pielgrzymki z miejscowości Ettelbruck było upamiętnienie najstarszego zgrupowania skautów (zwanego „piechurami”) oraz zacieśnienie więzi między wszystkimi skautami, szczególnie hufcami szwajcarskimi i Zgrupowaniem Skautów św. Alfonsa (składającego się z młodych Portugalczyków mieszkających w Luksemburgu).

Zrobiliśmy to z prawdziwym rozmachem!

Jak w Fatimie i dla Fatimy, z pełnym oddaniem, posługiwaliśmy przy obmywaniu i opatrywaniu nóg pielgrzymów pieszych, a podczas procesji nieśliśmy flagę narodową i feretron z Matką Boską.

Drogę do Wiltz odbyliśmy we wspólnej intencji pokoju (i to nie tylko tego duchowego). Nielatwy szlak rozpoczął się niczym radosna przechadzka, a wielobarwne i idylliczne krajobrazy zapierały dech w piersiach... Maryja obecna była w naszych modlitwach, także tych odmawianych na szczytach gór, w podziękowaniu za posiłek.

W połowie drogi doszliśmy do gęstych i ciemnych lasów Ardenów, które były sceną jednej z największych bitew II wojny światowej. Sceneria ta stała się okazją i pretekstem, aby wслуchać się w siebie, pomyśleć o swoich działaniach, o życiu; i by dziękować za to, że przed wejściem do mrocznego lasu mogliśmy zakosztować łagodności i pokoju.

Niosąc w sercach Fatimę, przeszliśmy przez gęsty Ardeński Las, a gdy dotarliśmy do Wiltz, powróciły kolory, radość i spokój. Bo czyż nie jest to sanktuarium wzniesione w podziękowaniu za pokój i ocalenie?

Tym razem to nie była tylko droga, wyciecz-

ka czy rajd... to było o wiele więcej! To była pielgrzymka z Matką Boską Fatimską, z brzemieniem i znaczeniem Portugalii, z historią i wiarą „naszego” 13 maja!

Dzień wypełniony modlitwą zakończył się procesją: 20 tysięcy pielgrzymów z różańcami w rękach i z Fatimą w sercu. Modlitwy indywidualne, wspólnotowe – to sens bycia razem!

Rozstanie i tęsknota... i tak wiele łez, kiedy Matka Boska przybywała i kiedy odchodziła...

W procesji podążały też wizerunki świętych pastuszków Franciszka i Hiacyncy oraz Betlejemskie Światło Pokoju, które my – skauci z Narodowego Korpusu Skautów (port. skrót CNE) – przynieśliśmy ze sobą. Chwilom tym towarzyszyła niezmierną dumą z bycia i czucia się Portugalczykiem!

Łzy spływały na skautowski mundur, kiedy zabrzmiała pieśń pożegnania:

***Dziewico Różańcowa, o Ty, Fatimska Pani,
Królowo Portugalii, co wstawiasz się za nami.
Dziewico Różańcowa, o Ty, Fatimska Pani,
z Twojego sanktuarium odejście serce rani.
Matko mego Boga, to modlitwa dziś ostatnia,
ale w duszy na zawsze zostanie ta pieśń:
O Fatimo, żegnaj! Żegnaj, o Matko!***

„Rozstanie i tęsknota, i tak wiele łez, kiedy Matka Boska przybywała i kiedy odchodziła”

Ks. Francisco Pereira z wizytą w sanktuarium w Champion w Stanach Zjednoczonych

Kapłan wygłosił konferencję o eklezjalnym wymiarze sanktuariów / Francisco Pereira

Ks. Francisco Pereira przewodniczył Mszy św. w niedzielę Dobrego Pasterza

Od 11 maja 2019 r., na zaproszenie biskupa Davida Rickena z diecezji Green Bay w Stanach Zjednoczonych, kapłan Sanktuarium Fatimskiego ks. Francisco Pereira przebywał w sanktuarium Matki Boskiej Dobrej Pomocy (*Shrine of Our Lady of the Good Help*) w Champion (Wisconsin). Okazją do tej wizyty były obchody 160. rocznicy objawienia się Matki Bożej widziancej Adeli Brise (1859 r.). Stan Wisconsin był w tym czasie od niedawna zasiedlony przez emigrantów z Europy Środkowej (przede wszystkim z terenów dzisiejszej Belgii, Holandii i Luksemburga), którzy zajmowali się uprawą ziemi, hodowlą krów mlecznych i wyrobem serów.

8 grudnia 2010 r., po procesie przeprowadzonym przez powołane do tego instytucje kościelne, objawienia zostały uznane przez biskupa diecezji Green Bay. Są to jedyne, uznane przez Kościół katolicki, objawienia maryjne w Stanach Zjednoczonych. Od czasu oficjalnego uznania objawień do Champion przybywa coraz więcej pielgrzymów, dlatego amerykańskie sanktuarium zainteresowało się duszpasterskimi doświadczeniami Sanktuarium Fatimskiego.

Nawiązując do przypadającej w tym roku 100. rocznicy budowy Kaplicy Objawień, ks. Francisco Pereira wygłosił konferencję poświęconą eklezjalnemu wymiarowi sanktuariów. W swoim wystąpieniu portugalski kapłan przywołał treść objawień w Champion, podczas których Matka Boska prosiła widzianką Adelę Brise, aby zebrała dzieci mieszkających w tym regionie pionierów i aby uczono je znaku krzyża, katechezy i sakramentów. Ks. Pereira nawiązał także do objawień fatimskich, wspominając szczególnie wizję Kościoła przedsta-

wioną w trzeciej części tajemnicy oraz prośbę Matki Boskiej o wybudowanie kaplicy w Cova da Iria.

Ks. Francisco mówił: „Bóg, za pośrednictwem Maryi, prosił widzianką z Champion Adelę Brise oraz troje pastuszków z Fatimy, o to samo, o co prosił apostołów. A dziś prosi nas: stwórzcie wspólnotę ludzi wierzących, która – gromadząc się pod przewodnictwem biskupa lub kapłana, aby słuchać Słowa Bożego i sprawować sakramenty – staje się znakiem Boga oraz zbawienia na świecie i dla świata”. Kapłan z Fatimy przedstawił także służbę Bożą Łucji od Jezusa

jako przykład życia chrześcijańskiego oraz wzór wierności Kościołowi, papieżom i biskupom, z którymi ta niezmiernie orędowniczka próbowała tak często korespondowała.

Na zakończenie ks. Francisco Pereira przypomniał słowa papieża Benedykta XVI, który w maju 2010 r. powiedział, że to właśnie w sanktuariach nieustannie realizuje się doświadczenie bycia Kościołem: „Oto doświadczenie typowe dla wielkich sanktuariów maryjnych – Lourdes, Guadalupe, Pompei, Loreto –, a także tych mniejszych: wszędzie, gdzie chrześcijanie gromadzą się na modlitwie z Maryją, Pan daje im swego Ducha”.

12 maja, w niedzielę Dobrego Pasterza, ks. Francisco przewodniczył Mszy św. w sanktuarium w Champion. Nawiązując do obchodzonego w tym dniu w Stanach Zjednoczonych Dnia Matki, kapłan mówił o Maryi jako matce, która strzeże i broni swoich dzieci. Przywołał tu historię wielkiego pożaru w Peshtigo, który zniszczył teren 5 000 kilometrów kwadratowych i doprowadził do śmierci 2 000 osób. Tragedia ta rozegrała się w październiku 1871 r., dokładnie 12 lat po objawieniach Matki Boskiej, a Champion stało się wówczas schronieniem dla mieszkańców regionu, którzy uratowali się ponieważ ogień w sposób cudowny zatrzymał się na granicach sanktuarium. Dzisiaj, mówił dalej gość z Portugalii, zagrożenia są inne, ale sanktuaria wciąż są szczególnymi miejscami, w których – pod macierzyńską opieką Maryi – każdy może odnaleźć wewnętrzny spokój w życiu codziennym i być świadkiem Dobrego Pasterza, Jezusa Chrystusa.

13 maja ks. Francisco Pereira uczestniczył w uroczystościach w sanktuarium Matki Boskiej Fatimskiej, które jest siedzibą Światowego Apostolatu Fatimskiego w Stanach Zjednoczonych. Obchodom 102. rocznicy pierwszego objawienia Maryi w Cova da Iria, w których (pomimo zimna i deszczu) uczestniczyło kilka tysięcy wiernych, przewodniczył arcybiskup Filadelfii JE Charles Chaput OFM.

Kapłan mówił o eklezjalnym wymiarze sanktuariów

Poświęcenie Brazylii Niepokalanemu Sercu Maryi

Emerytowany biskup Brazylii JE João Evangelista Terra podpisał akt poświęcenia kraju / António Borges

21 maja około godz. 14.00 w Sali Wschodniej pałacu prezydenckiego (Pałacu *Planalto*) w stolicy Brazylii podpisano akt poświęcenia kraju Niepokalanemu Sercu Maryi. W uroczystości uczestniczył prezydent kraju Jair Messias Bolsonaro. Obecni byli także ks. João Henrique, ks. Custódio i ks. Leandro Raser oraz członkowie stowarzyszenia „Przymierze Miłosierdzia” (*Aliança de Misericórdia*).

Urzędowi prezydenckiemu подарowano figurę Niepokalanego Serca Maryi, która od 2005 r. znajdowała się w domu formacyjnym „Przymierza Miłosierdzia”.

Spotkanie rozpoczął ks. Oscar odmawiając modlitwę *Zdrowaś Maryjo* oraz przypominając obietnice Matki Boskiej Fatimskiej związane z poświęceniem świata Jej Niepokalanemu Sercu.

Następnie diakon Nelsinho Corrêa ze wspólnoty *Canção Nova* poprowadził dziesiątkę różańca, a s. Kelly Patrícia (założycielka Instytutu *Hesed*) odśpiewała pieśń „Moja Matka i moja Królowa, jestem Twój, a Ty jesteś moja”.

Akt poświęcenia podpisali: emerytowany

Akt poświęcenia podpisano 21 maja

biskup Brazylii João Evangelista Terra, biskup Fernando Rifan oraz minister Floriano

Peixoto Neto (sekretarz generalny prezydenta).

Figura pielgrzymująca nr 4 odwiedza włoskie diecezje

27 kwietnia rozpoczęła się kolejna maryjna pielgrzymka / Ks. Luigi de Angelis, Enzo Sorrentino, Ks. prałat Paolo Gilardi

W każdej parafii oddawano cześć Matce Bożej.

Fatimska figura pielgrzymująca nr 4 odwiedza Włochy. Tłumy wiernych witały pielgrzymujący wizerunek Maryi z Fatimy. Nawet organizatorzy peregrynacji są zaskoczeni masowym *fiat*, wyrażanym w para-

fach i wspólnotach, do których przybywa figura Matki Boskiej Fatimskiej.

Watykański sekretarz stanu kardynał Pietro Parolin przekazał, w imieniu papieża Franciszka, błogosławieństwo apostolskie

dla tej maryjnej peregrynacji. Po raz kolejny u stóp Pani Fatimskiej składane są modlitwy za Ojca Świętego i w jego intencjach.

Figura odwiedzi między innymi: Rzym, Weronę, Cagliari, Palermo, Neapol, Casertę, Palestrinę.

Figura pielgrzymująca nr 4 odwiedziła kilkanaście diecezji

Obchody rocznicy objawień Matki Boskiej Fatimskiej w Panamie

Parafie i wspólnoty pragną poznawać orędzie Matki Boskiej Różańcowej z Fatimy / ŚAF Panama

Wizycie figury pielgrzymującej w parafii w Chorrillo towarzyszyły akty wielkiej pobożności

„Nowa Maryjna Pięćdziesiątnica” to cykl uroczystości, jakie zorganizowano w Panamie po peregrynacji jednej z fatimskich figur pielgrzymujących w 2017 r. oraz dla upamiętnienia szczególnej i jedynej w swoim rodzaju wizyty pierwszej figury pielgrzymującej z Cova da Iria na ŚDM 2019. Patronat nad tą inicjatywą sprawuje arcybiskup Panamy JE José Domingo Ulloa.

W panamskich diecezjach prowadzone są wizyty duszpasterskie, których celem jest zapoznawanie wiernych z treścią orędzia fatimskiego. W trakcie formacji szczególny nacisk dotyczy: codziennego odmawiania różańca (z rozważaniami) w intencji pokoju na świecie, poświęcenia się Jezusowi poprzez Niepokalane Serce Maryi oraz praktyki pierwszych sobót miesiąca dla zadośćuczynienia Niepokalanemu Sercu Maryi.

Dla upamiętnienia 102. rocznicy pierwszego objawienia Matki Boskiej Fatimskiej, od 11 do 13 maja, w archidiecezji Panamy, odbyła się peregrynacja kopii figury pielgrzymującej. Fatimski wizerunek uczestniczył w adoracji eucharystycznej, Mszy św. oraz procesji ze świecami w stołecznej parafii św. Mateusza. W niedzielę Dobrego Pasterza figura była obecna na dwóch Eucharystiach, którym przewodniczył arcybiskup Panamy: w Wyższym Seminarium Duchowym św. Józefa w Mieście Panama oraz w katedrze metropolitalnej (niedawno poświęconej przez Ojca Świętego Franciszka). Stamtąd przeniesiono ją

św. i procesję ze świecami po ulicach tej gęsto zaludnionej dzielnicy na obrzeżach Miasta Panama.

Uroczystości fatimskie odbyły się też w innych panamskich parafiach i wspólnotach, które pragną poznawać orędzie Matki Boskiej Różańcowej z Fatimy.

W trzeci weekend maja w katedrze św. Jana Chrzciciela w Chitré odbyło się, zorganizowane przez Światowy Apostolat Fatimski w Panamie, seminarium, w którym uczestniczyli wierni związani ruchami, wspólnotami i grupami maryjnymi.

W czwartym tygodniu maja figura fatimska uczestniczyła w Mszy św. i procesji w Emberá Purú. Jest to wspólnota na peryferiach stolicy, złożona w przeważającej części z rdzennych mieszkańców tych terenów, których status materialny jest bardzo niski. Posługują wśród nich siostry ze zgromadzenia Misjonarek Miłości, założonego przez Matkę Teresę z Kalkuty.

Panamski narodowy kanał katolickiej telewizji FETV realizuje cykl programów

Światowy Apostolat Fatimski w Panamie zorganizował cykl wydarzeń, którym patronuje abp José Ulloa

procesyjnie do kościoła Matki Boskiej Fatimskiej w parafii w Chorrillo, gdzie – wśród żarliwych modlitw i radosnych śpiewów miejscowych wiernych – spędziła noc z 12 na 13 maja. Uroczystości rocznicy objawień Matki Boskiej w Chorrillo obejmowały m.in. adorację eucharystyczną, modlitwę różańcową z rozważaniami, uroczystą Mszę

zatytułowaną „Nowa Maryjna Pięćdziesiątnica”, który przybliży wiernym orędzie przekazane pastuszkom podczas objawień przez Anioła Pokoju i Matkę Boską. Kolejne odcinki programu przedstawią mieszkańcom całego kraju nauki płynące z przesłania Matki Boskiej z Cova da Iria.

Ave Maria!

Dyrektor generalny Centrum Studiów Katolickich w Ammanie: „Maryja może być pomostem na drodze do pojednania i współpracy między muzułmanami a chrześcijanami” / Ks. Vitor Coutinho/Carmo

Rodeia

„Wielu przebywających w Jordanii uchodźców powierza Pani Różańcowej swe codzienne troski i problemy swoich krajów”

Od 30 maja do 3 czerwca figura pielgrzymująca Matki Boskiej Fatimskiej przebywała w Jordanii. Nawiedziła kościoły i wspólnoty katolickie w kraju, w którym zdecydowaną większość stanowią muzułmanie. Prośbę o przysłanie figury pielgrzymującej skierował do portugalskiego Sanktuarium łaciński patriarchat Jerozolimy oraz katolicy biskupi Jordanii. inicjatorem i koordynatorem peregrynacji było Centrum Studiów Katolickich w Ammanie.

Dyrektor Centrum ksiądz Rifat Bader mówi, że był to czas, gdy Matka Boska – w Jej fatimskim wizerunku – „powróciła na ziemię Maryi” i przypomina hasło peregrynacji: „Fatima na ziemi chrztu”.

Fatimska figura pielgrzymująca odwiedziła Jordanię. Jak przebiegały przygotowania do tej peregrynacji?

Jordania to ziemia Maryi, ziemia Jezusa, ziemia Jana Chrzciciela. Tradycja mówi, że Matka Boska przemierzała tę krainę, zawsze wiernie towarzysząc swojemu Synowi, Jezusowi. Dlatego pragnęliśmy, aby Przenajświętsza Dziewica Maryja nam błogosławiła. Chcieliśmy, aby to błogosławieństwo przybyło do nas z Sanktuarium Fatimskiego. Niektórzy jordańscy katolicy byli już w Fatimie – modlili się w Cova da Iria i tam otrzymali błogosławieństwo. Ale jest też wielu takich, którzy marzą o pielgrzymce i nie mogą jej odbyć z powodów materialnych. Dlatego pomyśleliśmy, że – skoro oni nie mogą jechać do Fatimy i tam być blisko Maryi – to możemy przecież przywieźć Matkę Boską Fatimską do nich... W tym miejscu muszę podkreślić, że wielu przebywających w Jordanii uchodźców powierza Pani Różańcowej swe codzienne troski i problemy swoich krajów.

Czy w religijnym życiu katolickich wspólnot i parafii w Jordanii obecny jest kult Matki Boskiej Fatimskiej?

Tak, zarówno w Palestynie, jak i w Jordanii są kościoły pod wezwaniem Matki Boskiej Fatimskiej. Wielu wiernych czytało o objawieniach w

Fatimie, które są przecież jednymi z najważniejszych objawień w historii Kościoła. Tak... wiele osób czytało już o tych sześciu objawieniach, dlatego zastanawiają się nad nimi, pytają, przede wszystkim o tajemnicę fatimską oraz o orędzie przekazane przez Przenajświętszą Dziewicę Maryję trojgu pokornym pastuszkom.

Czy to, że wizerunek Matki Boskiej przybiera z miejsca, które nazywa się „Fatima” ma jakieś szczególne znaczenie w świecie arabskim?

Kiedy rozmawialiśmy z przedstawicielami władz państwowych na temat organizacji tej pielgrzymki i padała nazwa „Fatima”, to wszyscy byli bardzo zdziwieni. Pytano nas: jak to się stało, że nazywacie Maryję „fatimską”? Także chrześcijanie dziwili się: skąd ta nazwa – „Fatima”? Opowiadaliśmy więc historię tego miejsca sprzed objawień.

„To była rzeczywiście znakomita okazja, aby doszło do zbliżenia stanowisk strony muzułmańskiej i chrześcijańskiej. Jednak przede wszystkim była to dla nas, katolików, sposobność do pogłębienia i oczyszczenia naszej wiary”

Chcieliśmy odróżnić historię objawień od zamierzonych dziejów miejscowości Fatima, której nazwa – jak mówi legenda – pochodzi od imienia jednej z córek proroka [Mahometa]. Fatima to kobiece imię bardzo szanowane przez nas, Arabów, i bardzo popularne w świecie muzułmańskim.

Zauważmy tu, że Maryja jest uważana za niewiastę obdarzoną Bożym błogosławioną nie tylko w Ewangeliach, nie tylko w Starym Testamencie, gdzie znajdujemy dotyczące Jej prorocтва, ale także Koranie. W Libanie i w Jordanii obchodzimy uroczystość Zwiastowania Pańskiego i przypominamy ludziom, że również w Koranie jest przypowieść o zwiastowaniu. Dlatego uważam, że Maryja może być pomostem na drodze do pojednania i współpracy między muzułmanami a chrześcijanami.

Stoi ksiądz na czele ośrodka, który wiele robi na rzecz międzyreligijnego dialogu. Czy przybycie fatimskiej figury pielgrzymującej może przyczynić się do jego rozwoju?

Bez wątpliwości! Wszystkie instytucje cywilne i wojskowe, które pomagały nam przy organizacji tego przedsięwzięcia, z szacunkiem odnosiły się do chrześcijańskich aktów pobożności i oddawania czci Matce Boskiej. Wierzę, że gdy muzułmanie widzą modlących się chrześcijan, zaczynają ro-

zumić, iż nie jesteśmy poganami, którzy oddają cześć kamieniom, ale „żywymi kamieniami”, adorującymi swoją Matkę – Maryję.

Możemy więc powiedzieć, że ta pielgrzymka pomogła w zbliżeniu stanowisk w tym dialogu?

To była rzeczywiście znakomita okazja, aby doszło do zbliżenia stanowisk strony muzułmańskiej i chrześcijańskiej. Jednak przede wszystkim była to dla nas, katolików, sposobność do pogłębienia i oczyszczenia naszej wiary. Ten wizerunek Przenajświętszej Dziewicy Maryi niesie ze sobą nie tylko orędzie fatimskie, ale także całe biblijne przesłanie, związane z osobą Matki Boskiej w Piśmie Świętym, a więc wezwanie do jedności i braterstwa.

Jaką rolę powinno spełniać sanktuarium – takie, jak Fatima – we współczesnym świecie cierpiącym z powodu przemocy, wojen i terroryzmu?

Na początku XX wieku, gdy Matka Boska objawiła się w Fatimie, sytuacja była dosyć podobna do tej, jaką mamy teraz. Już wyjaśniam: wtedy toczyła się wojna – dzisiaj też widzimy wokół nas krwawe konflikty, przemoc, dzieci Boże walczące między sobą. Kiedy Maryja objawiła się pastuszkom, prosiła o modlitwę w intencji pokoju i pojednania. Dziś także musimy się o to modlić, bo ludzkość nadal ucieka się do przemocy.

„Powinniśmy uczyć przyszłe pokolenia, co jest istotą wolności! Wolność to nie możliwość robienia wszystkiego, co chcemy, sami i bez Boga”

Dlatego ludzie w naszych czasach – podobnie, jak sto lat temu – powinni wsłuchiwać się w treść orędzia fatimskiego i dostrzegać jego aktualność. Być może Matka Boska objawi się w innym miejscu, w innym czasie... ale to, czego naprawdę potrzebujemy to nieustanne odnawianie orędzia modlitwy, dzięki której osiągniemy pokój i sprawiedliwość. Maryja prosi nas także, abyśmy żalowali za grzechy i aby pośród ludu Bożego zapanowała zgoda. Głęboko wierzę, że dzięki tej peregrynacji orędzie Matki Boskiej Fatimskiej będzie jeszcze bardziej poważnie traktowane i wypełniane przez katolików w Jordanii.

Jordania to jeden z tych krajów Bliskiego Wschodu, w którym panuje pokój. Czy chrześcijanie cieszą się tu wolnością religijną? Jakie relacje panują między chrześcijanami a muzułmanami?

W Jordanii wolność religijna chrześcijan jest

bardzo szanowana. Widzimy to choćby wtedy, gdy obchodzimy nasze święta, na przykład Boże Narodzenie lub Wielkanoc; albo – tak, jak teraz – przeżywamy uroczystości związane z wizytą figury pielgrzymującej, która przebiega pod hasłem „Fatima na ziemi chrztu”, bo tak nazywamy Jordanię. Wszystkie instytucje bez wyjątku – władze polityczne, służby bezpieczeństwa, administracja – z szacunkiem odnoszą się do naszych uroczystości. Nie stawiano nam żadnych ograniczeń, mogliśmy dowolnie wybierać miejsca do sprawowania kultu, w niektórych miejscowościach – na przykład w Nahur – mogliśmy odprawiać na otwartej przestrzeni; otrzymaliśmy także specjalny motocykl, który eskortował figurę pielgrzymującą. Dlatego możemy powiedzieć, że to wydarzenie jest świadectwem wolności wyznania, która jest wartością przestrzeganą i szanowaną w jordańskim społeczeństwie.

Czy można powiedzieć, że w Jordanii chrześcijanie stanowią elitą kulturalną?

Tak, można powiedzieć, że jesteśmy elitą. Najważniejsze jest jednak to, że staramy się robić wszystko, co w naszej mocy, dla dobra społeczeństwa. Nie pracujemy tylko dla chrześcijan. Robimy, co możemy, dla dobra i wspólnej przyszłości zarówno chrześcijan, jak i muzułmanów. Kiedy na przykład otwieramy szkołę to zawsze służy ona całej społeczności. Sądzę, że to także dlatego chrześcijanie są tak bardzo szanowani w naszym ukochanym kraju, rządzonego przez mądrego króla. Jesteśmy z tego bardzo dumni!

Problemem chrześcijańskiej Europy stają się prześladowania ze strony ateizmu. Czy tu, na Bliskim Wschodzie, chrześcijanie odczuwają prześladowania ze strony islamskich fundamentalistów? Czy podobne zestawienie wydaje się księdzu uprawnione?

Tak, ale jeśli mówimy o prześladowaniach, musimy mieć świadomość, że nie są one skierowane tylko przeciwko chrześcijanom. W większości wypadków fundamentalizm dotyka całego społeczeństwa, w tym samym stopniu chrześcijan, jak i muzułmanów. Męczennicy są po obu stronach. Dlatego, gdy mówimy o prześladowaniach,

„Jeżeli ludzkość będzie zjednoczona, będzie silniejsza w walce z chorobami tego stulecia, jakimi są prześladowania religijne i wymierzony w niewinnych ludzi terroryzm”

Maryja może być „pomostem na drodze pojednania”

to mamy na myśli wojnę terroryzmu i fanatyzmu wymierzoną przeciwko całej ludzkości. Jeśli będziemy widzieć tylko cierpienia chrześcijan, to pocujemy się słabi i zmarginalizowani w naszym społeczeństwie; a to nie jest prawda! Terroryzm jest wyzwaniem dla całej ludzkości i powinniśmy zjednoczyć się z wyznawcami wszystkich religii: judaizmu, islamu i innych, którzy cierpią z powodu fundamentalizmu. Jeżeli ludzkość będzie zjednoczona, to będzie silniejsza w walce z „chorobami naszego wieku”, jakimi są prześladowania religijne i wymierzony w niewinnych ludzi terroryzm.

Działania fundamentalistów są wymierzone w istotę człowieczeństwa. Czy to właśnie chce ksiądz powiedzieć?

Oczywiście. Każdy fundamentalizm, a w szczególności ateizm, stanowi wielkie wyzwanie i zagrożenie. Współczesny ateizm pojawia się często pod postacią fałszywej wolności. Powinniśmy uczyć przyszłe pokolenia, co jest istotą wolności! Wolność to nie możliwość robienia wszystkiego, co chcemy, sami i bez Boga. Prawdziwa wolność to wolność dzieci Bożych. Kiedy wyjaśnimy ludziom, że wolność bez Boga to wolność fałszywa, nikt nie będzie wybierał ateizmu, bo nie można budować przyszłości bez Boga.

Jak, z perspektywy Bliskiego Wschodu, ocenia ksiądz wysiłki papieża Franciszka na rzecz międzykulturowego i międzyreligijnego dialogu?

Niedawno obchodziliśmy piątą rocznicę wizyty papieża Franciszka w Jordanii. Przypomnijmy w tym miejscu, że Jordania – jako część Ziemi Świętej – była już odwiedzana przez czterech papieży. Uważam, że papież Franciszek przywraca światu nadzieję. Trudno już teraz mówić o wynikach, o owocach jego działań i poczynaniach, o jego „zasiewie”... Sądzę jednak, iż przyszłość to pokazuje, że papież Franciszek nie jest tylko osobą, ale nową erą współczesnego Kościoła. Ojciec Święty nadaje zupełnie nowe znaczenie pojęciom takim, jak: pokora, współpraca między religiami, a także stosunek do środowiska naturalnego, bo przecież Ziemia jest naszym wspólnym domem. Jestem pod wrażeniem nauczania papieża Franciszka, jego stylu działania oraz nowatorskich form komunikowania się Kościoła z ludźmi.

Wizyta figury pielgrzymującej jest znakomitą okazją do dialogu między muzułmanami a chrześcijanami

Maryjna peregrynacja figury pielgrzymującej w Argentynie

W ciągu dwóch lat figura z Fatimy odwiedzi 37 diecezji / „Misja Fatima”, Argentyna

Od 2 kwietnia 2019 r. figura pielgrzymująca nr 10 nawiedza regiony i diecezje Argentyny.

Z otwartym sercem przyjmowało ją już dziesięć diecezji, wciąż jeszcze na Fatimską Panią czeka kolejnych 27. Obecnie przygotowujemy wizytę figury pielgrzymującej w 2020 r. w tych diecezjach, do których figura nie dotrze w tym roku.

Matka Boska z Fatimy, podczas pielgrzymki w Argentynie, odwiedziła już szpitale, domy opieki dla seniorów, więzienia, seminaria, klasztory i parafie. Wszędzie przyjmowano ją radośnie, pośród śpiewów i żarliwych aktów pobożności, świadczących o miłości argentyńskiego ludu do Maryi.

W Wielkim Tygodniu figura pielgrzymująca uczestniczyła w licznych procesjach ze świecami, aktach poświęcenia się Niepokalanemu Sercu Maryi, modlitwach różańcowych, drogach krzyżowych i Eucharystiach.

Szczególnie pamiętny był wieczór 14 kwietnia, gdy Dziewica pielgrzymująca z Fatimy dotarła do nuncjatury apostolskiej w Buenos Aires. Uroczyście przyjął ją tam nuncjusz apostolski abp León Kalenga Badikebele, który w powitalnym przemówieniu podkreślał, że siła modlitwy może odmienić losy świata, a tam gdzie jest Maryja jest życie. W połowie maja dowiedzieliśmy się, że abp Kalenga ma poważne problemy zdrowotne i był operowany w Rzymie. 12 czerwca dotarła do nas informacja, że nuncjusz zmarł w rzymskiej klinice Piusa

XI. Przekonani, że arcybiskup jest już „w domu Ojca”, prosimy, aby był on Aniołem Stróżem argentyńskiej „Misji Fatima”.

Towarzysząc peregrynacji figury fatimskiej w naszym kraju, widzimy ją zawsze otoczoną modlitwą, płynącą z serc wiernych. Matka Boska gromadzi wszystkich: od dzieci po osoby starsze, zdrowych i chore, tych, którzy proszą i tych, co dziękują. Wszyscy oni mają serca otwarte i gotowe, aby przyjąć Bożą miłość z rąk Maryi.

Świadcstwo Sílvi, uczestniczki peregrynacji w Máximo Paz:

„Z wielką miłością oczekujemy na przybycie Matki Boskiej. W tych pełnych wielkich wzruszeń i emocji dniach, modlimy się, aby nasze serca były gotowe na przyjęcie Maryi i wszystkiego tego, co Ona ze sobą przynosi, pielgrzymując pośród nas. Oczekujemy, że obdarzy błogosławieństwem dzieci, naszą wspólnotę, prowadzących i uczęszczających na katechezę i cały nasz kraj – Argentynę. Pragniemy tego błogosławieństwa! Pragniemy, aby nasze serca były uległe, pokorne i ciche, jak Serce Jej Syna! Pragniemy, by nasze oczy zawsze kierowały się ku Jezusowi. Chcemy, by Maryja wzięła nas za rękę i poprowadziła śladami Jezusa. Niech Ona zawsze będzie naszą przewodniczką, pocieszycielką w chwilach trosk i w życiowych potyczkach, jakie toczymy każdego dnia”.

Procesjom ze świecami towarzyszy wielkie wzruszenie

„Widzimy ją zawsze otoczoną modlitwą, płynącą z serc wiernych”

BOHATEROWIE FATIMY

António Silva: pan António z Kaplicy Objawień / Diogo Carvalho Alves

António Silva zaczął pracować w Sanktuarium Fatimskim, gdy miał zaledwie 12 lat

António Silva przyszedł na świat zaledwie dziesięć lat po objawieniach w 1917 r. Swoją służbę w Sanktuarium Fatimskim rozpoczął mając niespełna 12 lat, w czasie, gdy budowano bazylikę Matki Boskiej Różańcowej.

Z 53 lat spędzonych w Cova da Iria, aż 36 lat António służył w Kaplicy Objawień jako strażnik i opiekun figury Matki Boskiej. To w tym czasie nadano mu przydomek „Pan António z Kaplicy Objawień”.

Aby wysłuchać opowieści o pięćdziesięciu latach życia, poświęconych Sanktuarium Fatimskiemu, udaliśmy się do miejscowości Fontainhas da Serra (nieдалеко Cova da Iria) – do domu, gdzie António Silva wraz ze swą żoną wychował sześciorgo dzieci i gdzie mieszka do dziś.

Historię życia naszego bohatera i jego oddania Fatimie opowiadają nawet ściany pokoju, w którym nas przyjmuje: rodzinne portrety z dziećmi, wnukami i prawnukami, pamiątki i podziękowania z pracy, a na honorowym miejscu błogosławieństwo apostołskie od papieża Jana Pawła II; i wreszcie zdjęcie, które najlepiej obrazuje wszystkie te lata: pan António u stóp figury Matki Boskiej Fatimskiej w Kaplicy Objawień. Osierocony przez matkę w dzieciństwie, António żył blisko Maryi – jedynej matki, którą miał, czcił i kochał przez całe życie.

„Urodziłem się w roku, w którym rozpoczęto budowę bazyliki Matki Boskiej Różańcowej i już mając 12 lat pomagałem kamieniarzom podczas zamykania sklepienia. W tym czasie, Sanktuarium miało trzy zaprzęgi wołów, które transportowały budulec z kamieniołomu w

Moimento, około 2 kilometrów stąd, i wozili cement z fabryki *Maceira-Liz*. Zbierałem też okruchy skalne, które powstawały, gdy kamieniarze wycinali z nich różne kształty. Potem tym żwirem zasypywałem doły w Cova da Iria”, zaczyna swą opowieść. I kontynuuje: „Jako chłopiec przygotowywałem posiłki dla robotników, którzy przyjeżdżali z różnych stron kraju, żeby pracować przy budowie bazyliki. To z kuchni, gdzie szykowałem jedzenie, widziałem odlewanie dzwonów, umieszczonych potem na wieży. To działo się tuż obok!”

Gdy do Fatimy zaczęło przybywać coraz więcej pielgrzymów, António otrzymał nowe zadanie: zbieranie drewna na opał i palenie w piecach, które ogrzewały domy rekolekcyjne w Sanktuarium. Robił to także wtedy, gdy w 1946 r. do Fatimy przyjechała pielgrzymka seminarzystów na koronację figury Matki Boskiej. Zaproszono go wtedy do wstąpienia do seminarium w Leirii, gdzie spędził dwa lata. Potem poszedł do wojska. Po odbyciu służby wojskowej, powrócił do Fatimy i nadal pracował Sanktuarium. Tym razem pomagał stolarzom, pra-

cującym przy budowie Domu Rekolekcyjnego Matki Boskiej Bolesnej.

W 1956 r. został strażnikiem i powierzono mu funkcję, którą sprawował najdłużej: opieka nad figurą Matki Boskiej, posługa zakrystianina i akolity w Kaplicy Objawień oraz przyjmowanie przybywających tam pielgrzymów.

„Spędziłem tam 36 lat, czując miłość tej Matki, którą kocham tak mocno, z całego serca, bo od małego wychowywałem się bez matki i zawsze czulem wsparcie Maryi”, mówi wzruszony António.

Przez pół wieku służby w Sanktuarium pan António Silva był pomocnikiem na budowie, ogrodnikiem, zajmował się zwierzętami, gromadził opał, pomagał pielgrzymom... Wykonywał wszystkie możliwe prace, aż w końcu – choć wcale o to nie prosząc – otrzymał wyjątkowy zaszczyt służenia w „sercu” Sanktuarium Fatimskiego. Dlatego dziś serce „Pana António z Kaplicy Objawień” przepelniają żywe i radosne wspomnienia lat poświęconych służbie Maryi, która zawsze otaczała go matczyną miłością i opieką.

Kard. António Marto: „Pielgrzymka jest metaforą ludzkiego życia”

Podczas sympozjum teologiczno-pastoralnego portugalscy i zagraniczni naukowcy rozważali perspektywę Fatimy w XXI wieku / Carmo Rodeia / Cátia Filipe

Od 21 do 23 czerwca w Centrum Pastoralnym Pawła VI w Fatimie odbyło się sympozjum na temat „Fatima dzisiaj: której drodze?”.

Kardynał António Marto, który uczestniczył w inauguracji i zamknięciu spotkania, nazwał pielgrzymkę „metaforą ludzkiego życia”, a człowieka „istotą, która nieustannie przemierza drogę”. Ordynariusz diecezji Leirii-Fatimy zauważył: „Pielgrzymka mówi nam coś bardzo ważnego o człowieku, o naszej egzystencji, o naszym życiu: jesteśmy w drodze!”.

Kard. António Marto zwrócił także uwagę na „ukryte w ludzkim sercu głębokie pragnienie odkrywania i docierania do «miejsc wewnętrznych»”. I dodał: „W dzisiejszym świecie dostrzegamy intensywne poszukiwanie duchowości, które można realizować przez różne «kody interpretacyjne», prowadzące do swego rodzaju «brikolażu» wierzeń; skutkuje to swoistym «zmętnieniem» potrzeb duchowych, ale nie odnalezieniem drogi do miejsca, gdzie naprawdę obecny jest Bóg. Na tym tle pielgrzymka może być prawdziwym, pięknym i zadziwiającym doświadczeniem Boga, a miejsca święte są ośrodkami łaski i doświadczenia różnych aspektów pielgrzymowania”.

Portugalski kardynał podkreślił, że Fatima ma szczególne cechy, nadane jej przez mistyczny i prorocki wymiar orędzia fatimskiego oraz przez charakterystyczne symbole, takie jak figura pielgrzymująca, która przemierzyła 645 tysięcy kilometrów na pięciu kontynentach.

Kard. António Marto wskazywał, że

„Fatima otwiera drogi tym, którzy chcą tu przybyć i tym, którzy stąd odchodzą. To niezwykła wartość mistycznego wymiaru tego świętego miejsca, które – na tle swoistego «kulturalnego zaćmienia» Boga na Zachodzie – działa na rzecz pokoju, kultury dialogu i Kościoła «wychodzącego na peryferie ludzkości»”.

Ordynariusz diecezji Leirii-Fatimy zakończył swoje wystąpienie słowami: „Pielgrzymowanie towarzyszy ludzkości od zawsze i należy do tożsamości Kościoła, a tu, w Fatimie, nabiera szczególnego charakteru. Dusze pielgrzymy i Kościoła pielgrzymującego powinny być duszami nieustannie przygotowanymi na to, do czego Bóg – za pośrednictwem Maryi – nas powołuje: pielgrzymowanie z Maryją i... niespodzianki od Boga. Pielgrzymka prowadzi bowiem lud Boży po drogach Kościoła piękniejszego i pełnego nadziei”.

Kondycja pielgrzymy i fenomen pielgrzymowania

Naukowcy z wielu portugalskich i zagranicznych uczelni zostali zaproszeni do rozważań na temat pielgrzymującej ludzkości, a także do podjęcia analizy kondycji pielgrzymy oraz fenomenu pielgrzymowania do Fatimy i pielgrzymowania w Kościele.

Pierwszego dnia trzydniowego sympozjum o kondycji pielgrzymy dyskutowali: Paulo Rangel, Lídia Jorge, José Rui Teixeira, Helena Vilaça i ks. José Paulo Abreu.

W drugim dniu o pielgrzymowaniu do Fatimy mówili: ks. António Martins, Marco Daniel Duarte, ks. Adrian Attard, José Manuel Pereira de Almeida, Ana Luísa Castro oraz rektor Sanktuarium Fatimskiego ks. Carlos Cabecinhas. Ostatniego dnia wysłuchano wystąpienia teologów Benito Méndeza Fernández z Hiszpanii i Nunzio Capizzi z Włoch.

Eurodeputowany Paulo Rangel, podczas pierwszej sesji wystąpienia na sympozjum teologiczno-pastoralnym, mówił: „Przyjmowanie emigrantów, bardziej niż przykazaniem, jest obowiązkiem chrześcijan i powinnością Kościoła. Kościół musi stać po stronie migrantów, ponieważ tak nakazują mu fundamenty wiary. I nie chodzi tu o zwykłą, prostą konsekwencję przykazania miłości bliźniego. Są ważniejsze, głęboko teologiczne podstawy, czyniące z przyjmowania uchodźców obowiązek tych chrześcijan, którzy mają w sobie prawdziwą wiarę”.

Pisarka Lídia Jorge przemawiała w drugim dniu spotkania: „Dzisiejszy *homo viator* odczuwa potrzebę przemieszczania się i poszukuje sensu pielgrzymowania; i stara się to robić pośród zgłębienia współczesności, za pomocą szybkiego przelotu między ekstremalnie zatłoczonymi lotniskami, z trudem znajdując czas w ustalonych rozkładach, które co chwilę się zmieniają; przy tym stara się pogodzić jednoczesne żądania różnej natury, narzucone zobowiązania, wymagania, wszelkiego rodzaju zagrożenia i możliwe usterki techniczne. Nadto współczesny *homo viator* niesie w plecaku mity, które

ŚAF organizuje obchody wspomnienia Niepokalanego Serca Maryi i procesję wynagradzającą

Adoracja relikwii świętych Hiacynty i Franciszka zakończyła uroczystości w Anglii / Jerry Rivera

Siostry Misjonarki Miłości przygotowują się do uroczystości

W symposium uczestniczyło około 250 osób

posłużą mu w przyszłości do zrobienia z nimi tego, co zechce”.

José Rui Teixeira z katedry Literatury i Transcendencji Portugalskiego Uniwersytetu Katolickiego w Porto zauważył: „Pielgrzym to ktoś, kto dobrowolnie pozbawia się bezpiecznej przystani, kto poddaje się zmienności czasu i przestrzeni, kto rezygnuje z wygod, aby odnaleźć siebie i aby pozwolić się odnaleźć. Z kolei Kościół, który nie podejmuje misji pielgrzymowania, kończy popadając w próżność i zapomnienie, uwięziony pośród meandrów «mniejszego zła». To najgorsze, co może się wydarzyć: gdy Kościół staje się «mniejszym złem»”.

W dyskusji udział wzięła również Helena Vilaça, profesor socjologii na Wydziale Uniwersytetu Humanistyczne-

go w Porto: „Religijna różnorodność jest najważniejszą z nowych charakterystyk Fatimy XXI wieku. W kontekście narodowym Fatima jest natomiast przestrzenią pojednania między światem polityki i religii. I wszystko jest tu obecne – polityka, społeczeństwo, ekonomia, turystyka... Skutkuje to swoistą metamorfozą, która zobowiązuje do myślenia o transformacji”.

Moderator z kurii archidiecezjalnej w Bradze ks. José Paulo Teixeira mówił o roli sanktuariów w rozwijającej się turystyce religijnej: „Punktem honoru sanktuariów powinien być sposób przyjmowania pątników, czyli swoista mieszanka: dobroduszości, dobrego wychowania, sympatii, zrozumienia i szczeroci. Kto nie ma dobrego podejścia do człowieka,

nie powinien być «twarzą» sanktuarium, ani w pracować przy obsłudze pielgrzymów”.

Przewodniczący komisji naukowej i organizacyjnej symposium Marco Daniel Duarte w podsumowaniu trzydniowych obrad stwierdził, że „przyniosło ono 250 uczestnikom nowe spojrzenie na kondycję pielgrzyma. Spojrzenie to nacechowane jest troską o ludzi, pozostających w nieustannym ruchu, często z powodów politycznych i religijnych. Wśród prawd, których Fatima nauczyła nas w ciągu swego stulecia jest ta, że człowiek nadal realizuje przypisaną mu kondycję pielgrzyma. Co więcej, wśród tych prawd jest także i ta: Cova da Iria udowadnia, że los pielgrzyma jest być może najbardziej profetyczną metaforą życia człowieka”.

9 czerwca 2019 r. przedstawiciele diecezji Westminster i Southwark w Światowym Apostolicie Fatimskim Anglii i Walii zorganizowali obchody wspomnienia Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi Panny oraz procesję wynagradzającą.

Dzień rozpoczął się od Mszy św. śpiewanej w kościele Matki Boskiej z Góry Karmel i św. Szymona Stocka na Kensington Church Street. Po południu ks. Richard Nesbitt, dyrektor duchowy ŚAF, wygłosił konferencję poświęconą doświadczeniu miłości, jaką obdarzają nas Przenajświętsze Serce Jezusa i Niepokalane Serce Maryi.

Następnie wyruszyła procesja, która przez High Street Kensington doszła do kościoła Matki Boskiej Zwycięskiej. Była ona aktem wynagrodzenia za grzechy i zniewagi wobec Niepokalanego Serca Maryi. Misjonarki Miłości, ze zgrupowaniem założonego przez św. Matkę Teresę z Kalkuty, niosły figurę Niepokalanego Serca Maryi. Z kolei narodowa figura pielgrzymująca Matki Boskiej Fatimskiej była niesiona przez Kawalerów św. Kolumby. Te dwa maryjne wizerunki przedstawiają dwa różne aspekty orędzia fatimskiego. W czasie trwającej pół godziny procesji odmawiano tajemnice bolesne różań-

ca świętego i śpiewano hymny ku czci Matki Boskiej.

W kościele Matki Boskiej Zwycięskiej pątników powitał ks. prałat Jim Curry. Potem rozpoczęła się adoracja relikwii św. Hiacynty i św. Franciszka, podczas której odmawiano litanię do świętych pastuszków i do Niepokalanego Serca Maryi. Recytowano również modlitwy, jakich Anioł Pokoju i Matka Boska nauczyli widzających ponad sto lat temu. Uroczystość zakończyła się odśpiewaniem antyfony *Salve Regina* (*Witaj Królowo*), pozdrowienia anielskiego oraz błogosławieństwem, którego wiernym udzielił prałat Jim Curry.

Timor Wschodni spogląda na Fatimę jako wzorcowy przykład destynacji turystyki religijnej / Pedro Valinho Gomes

17 maja przedstawiciele Sanktuarium Fatimskiego wzięli udział w drugiej Międzynarodowej Konferencji Wschodzących Destynacji Turystycznych, która odbyła się w Dili w Timorze Wschodnim. Temat tegorocznego spotkania brzmiał: „Pokój, harmonia i przyjaźń – rozwój turystyki związanej z wiarą”.

Pedro Valinho Gomes i Madalena de Jesus z Departamentu ds. Przyjmowania Pielgrzymów przedstawili uczestnikom prezentację, dotyczącą organizacji i zarządzania pielgrzymkami w Sanktuarium Fatimskim. Mówiono o najważniejszych doświadczeniach pątników w Fatimie oraz o tym, jaki Sanktuarium – przez lata i w miarę rozwoju miejsca – starało się pozostawać kreatywnie wierne specyfice peregrynacji do Cova da Iria.

Międzynarodowa konferencja w Dili, zorganizowana przy współpracy timorskiego rządu, *Dili Institute of Technology* oraz projektu USAID „Tourism for all”, uważana jest za nowatorską inicjatywę w dziedzinie rozwoju turystyki w regionie Azji i Pacyfiku. Wydarzenie jest jednym z wielu strategicznych przedsięwzięć, które mają na celu ożywienie turystyki narodowej poprzez promocję podróżowania opartego na tradycjach religijnych, bardzo ważnych dla mieszkańców Timoru Wschodniego.

Większość obywateli Timoru to katolicy, ale mieszkają tu także przedstawiciele innych religii chrześcijańskich oraz muzułmanie, wyznawcy hinduizmu i konfucjanizmu. Dlatego w konferencji w Dili uczestniczyli przywódcy różnych grup wyznaniowych działających w kraju, którzy porozumieli się i zobowiązali do wspierania tego innowacyjnego projektu rozwoju turystyki, służącego w dalszej perspektywie poprawie sytuacji ekonomicznej i ograniczeniu ubóstwa.

Przedstawiciele Fatimy poproszono o przedstawienie funkcjonowania portugalskiego sanktuarium oraz zmian, jakie zaszły w ostatnich latach w tym świętym miejscu, uważanym za – wyjątkową w skali światowej – destynację turystyki religijnej.

Warto podkreślić, że kult Matki Boskiej

Międzynarodowa konferencja w Timorze to bardzo ważne wydarzenie dla azjatyckiej turystyki

Różańcowej z Fatimy jest jednym z najważniejszych elementów katolicyzmu w Timorze Wschodnim. Świadczy o tym m.in. obecność wizerunków Pani Fatimskiej w większości kościołów na wyspie.

Po zakończeniu konferencji uczestnicy odwiedzili sanktuarium Matki Boskiej w Aitara (koło miasta Soibada, 120 kilometrów od Dili). Gościom towarzyszył dr Manuel Vong, dyrektor *Dili Institute of Technology*, były minister turystyki i jeden z organizatorów konferencji. Miejsca odwiedzane podczas podróży przekonały wszystkich, że Timor Wschodni posiada ogromny potencjał do rozwoju turystyki, szczególnie do tworzenia tras dla osób

podróżujących z motywów religijnych.

Sanktuarium Matki Boskiej z Aitara położone jest w górach, w okolicy, w której podczas wojny o niepodległość Timoru Wschodniego toczyły się zacięte walki. Sanktuarium, z którego roztacza się przepiękny widok, jest już teraz celem wielkich narodowych pielgrzymek.

Sanktuarium Fatimskie jest dla Timorczyków wzorcowym przykładem, takiego sposobu przyjmowania pielgrzymów, który sprawia, że wierni chcą tam wracać. W Timorze, gdzie kult fatimski jest bardzo żywy, pragną czerpać z tego wzorca i rozwijać turystykę religijną jako siłę napędową ekonomicznego rozwoju wyspy.

Informacje zawarte w niniejszym biuletynie mogą być dowolnie wykorzystywane. Przy ich wykorzystaniu należy podać źródło oraz autora (jeśli tekst jest podpisany).

Fatima Światło i Pokój

Dyrektor: Ks. Carlos Cabecinhas

Wydawca i redakcja: Sanktuarium Matki Boskiej Różańcowej w Fatimie

Płatnik nr. 500 746 699

Adres: Santuário de Fátima – Rua da Rainha

Santa Isabel, 360 – 2495-424 FÁTIMA

tel.: +351 249 539 600 * Fax: +351 249 539 668

Email: press@fatima.pt

www.fatima.pt

Druk: Gráfica Almondina – Torres Novas

Egzemplarz obowiązkowy: 210 650/04

ISSN: 1647-2438

Zwolnione z rejestru E.R.C. na mocy dekrety 8/99 z 9 czerwca – art. 12, paragraf 1, podpunkt a).

FATIMA ŚWIATŁO I POKÓJ – PRZEDŁUŻENIE / NOWE PRENUMERATY

BEZPŁATNA PRENUMERATA ROCZNA = 4 NUMERY

Wyślij swoje zamówienie na subskrypcję na adres: assinaturas@fatima.pt

Zaznacz język, w jakim chcesz otrzymywać czasopismo:

niemiecki, hiszpański, francuski, angielski, włoski, polski, portugalski

Dla zainteresowanych darowizną na wsparcie publikacji

Przelew bankowy krajowy (Millenium BCP) NIB: 0033 0000 50032983248 05

Przelew bankowy międzynarodowy IBAN: PT50 0033 0000 5003 2983 2480 5

BIC/SWIFT: BCOMPTPL / Czek lub przekaz pocztowy: Santuario de Nossa Senhora de Fatima, Rua da Rainha Santa Isabel, 360 – 2495-424 FÁTIMA-PORTUGAL

Pomóż nam rozpowszechnić orędzie Matki Boskiej poprzez czasopismo „Fatima Światło i Pokój”!